

The Chasidic Perspective

Jewish Faith

Likutei Sichos volume 1 page 239

A Jew doesn't just understand that G-d exists; G-d is a part of a Jew's existence. A Jew doesn't just recognize G-d in miracles, a Jew recognizes G-d in his everyday life.

ב. אודות יציאת מצרים אמרו רז"ל: בזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים. והדיק בזה - אמונה דוקא, הינו, לא השגה אלא אמונה.

מהו החדוש של אמונה, ומהי שיכותה עם יציאת מצרים שדוקא בזכותה נגאלו אבותינו ממצרים?

גם חסידי אמות העולם מודים במציאות הבורא. אבל אצלם אין זו אמונה, אלא ענין המכרח מצד השכל. כאשר מתבוננים במציאות העולם, הנה מצד הפלל אין דבר עושה את עצמו, באים לידי הכרה, שישנו מי שברא את העולם ומנהיג אותו.

וכיון שבפעם לא מנח אצלם אלקות, אלא שמציאות העולם מביאה אותם לידי הודאה באלקות, הרי גם ההודאה שלהם היא רק עד כמה שהעולם מכריח זאת, כלומר, במדה זו שאלקות שוף לעולם ומצמצם בלבושי הטבע. על למעלה מהעולם והטבע - אינם מודים.

אבל האמונה של בני ישראל באה לא מצד העולם. בני ישראל קשורים בעצם עם אלקות, ובמילא מנח אצלם האלקות. כשם שאמות העולם ענינם - עולם, כך בני ישראל ענינם הוא אלקות. ובמילא אין בזה הגבלות הטבע, ומנח אצלם בפשיטות גם אלקות שלמעלה מהטבע.

וכמבאר בחסידות החלוק בין אמונת אמות העולם לאמונת ישראל, שאמונת ישראל היא בשם הוי', הנה הנה ויהיה כאחד, למעלה מהטבע. והאמונה של אמות העולם היא בשם אלקים, בגימטריא הטבע. וכפי שאמרו פרעה והחרטמים: "לא ידעתי את הוי'", "אצבע אלקים היא".

ג. להבהרת הדברים:

בכל ענין שבפעולם - מחפש אינו-יהודי את הטבע שבדבר, מלבד כאשר רואה נס גלוי שאין לו שום מקום בטבע, מכרח הוא להודות שזהו דבר אלקי. וגם אז, עד כמה שיוכל - ברצונו להלביש זאת בלבושי הטבע. אבל יהודי, להבדיל, בכל דבר שרואה, מחפש מיד את האלקות שבזה.

וכשם שאינו-יהודי, אפלו בנס גלוי מחפש הוא בכל מיני השתדלות להסביר שזהו מצד הטבע - הרי ההפך הוא אצל יהודי, שאפלו בענן שלכאורה הוא לגמרי מצד הטבע, נעמד הוא בתוקף של "עם קשה ערף" וטוען: אין זה מצד הטבע אלא מצד אלקות.

וכפי שדבר בפרוש דברי הירושלמי "מאמין בחי העולמים וזרע": אף על פי שהכל יודעים שעל פי טבע כאשר זרעים גרעין באדמה אזי נעשית הצמיחה - הרי יהודי לא יסמך על זה; הוא לא יטל גרעין ויכניסנו באדמה, לקלקל דבר בידיים, בגלל שמצד חקי הטבע צריך לצמח; חקי הטבע אינם אמינים אצלו דים שבגללם יקלקל דבר בידיים. הטעם לכך שזרע, הוא, בגלל שמאמין בחי העולמים ובוטח בו שזריעתו תצמיח ותתן פרות.

ד. כשם שנס, שאין לו מקום כלל בטבע, הוא בודאי מהקדוש ברוך הוא שפעל שנוי הטבע, כך הם גם העניינים הטבעיים.

מי שרוצה לרמות את עצמו, אזי אפלו בנס גדול ביותר, יכול להשלות את עצמו שאין זה נס. אפלו הנס דקריעת ים סוף, אחד הנסים הגדולים, ועד שחז"ל אומרים על זה הלשון "קשה" - גם בו היתה נתינת מקום לטעות, לומר שאין זה נס.

איתא במכילתא שבשעת קריעת ים סוף נבקעו כל מים שבעולם (חוץ מנהר פרט, כדאיתא במאמר של כ"ק אדמו"ר מהר"ש). וזהו מה שכתוב "תפל עליהם אימתה ופחד", שבשעה שהאמות ראו את בקיעת המימות, שאלו וחקרו לסבת הדבר, וכשנודע להם שזהו בשביל בני ישראל, אזי נפל עליהם אימתה ופחד.

ולאידך גיסא, בקיעת כל המים שבעולם היתה גם נתינת מקום שיוכלו להטעות את עצמם: אלו היתה נבקע ים סוף בלבד, היו הכל יודעים בברור שזהו נס של הקדוש ברוך הוא בשביל בני ישראל. אבל כיון שנבקעו כל מים שבעולם, היתה נתינת מקום לטעות בשכל, שזהו מצד תהלוכות הטבע וכו', ולא נס בשביל בני ישראל, והראיה, שנבקעו כל מים שבעולם.

בכדי שיהיה ענין הבחירה - הרי אפן ההנהגה מלמעלה הוא, שאפלו בנס גדול ביותר, יש מקום לטעות, וכמאמר רז"ל: כתב והרוצה לטעות יטעה.

ה. וזוהי הכונה שבזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים:

מצרים הוא מלשון מצרים וגבולים. והם בשני אפנים: (א) מצרים דקדושה, היינו, שנגרש אלקות, אבל זה מגבל בטעם ודעת כו' - דגמת האמונה בשם אלקים. וזהו שרש ונתינת מקום שבירידה והשתלשלות וכו' יוכל להיות (ב) מצרים דקליפה, ששוכחים חס ושלום לגמרי על אלקות, ועד - בירידה למטה מטה - שקוע במ"ט שערי טמאה.

ובזכות האמונה, שבני ישראל לא התחשבו כלל בענייני עולם ותהלוכות הטבע - שלא רק בעניינים רוחניים, אלא גם בעניינים גשמיים, שבהם שוים הם לכאורה לאמות העולם, להבדיל, גם בהם היו ישראל "מצנינים שם" - הרי זה הביא את הגלוי דשם הוי' שלמעלה מהטבע, ובמילא - יציאה ממצרים, ולא רק ממצרים דקלפה, אלא גם ממצרים דקדושה.